

Til

Finansminister Trygve Slagsvold Vedum
Postmottak@fin.dep.no

Dato:

8.2.2023

Vår referanse:

GO

Kopi: Øvrig politisk ledelse i Finansdepartementet

IKT-Norges første innspill til regjeringens arbeid med statsbudsjettet for 2024

Stabile og gode rammevilkår er helt avgjørende for det digitale næringslivet. Våre medlemsbedrifter investerer stort i løsninger som skal stå seg over tid, og som er samfunnsøkonomisk svært lønnsomme og som bidrar til å nå viktige politiske mål som grønn omstilling, bosetting og næringsutvikling i hele landet og en mer effektiv offentlig sektor..

Brå endringer i rammebetingelsene medfører redusert overskudd, og dermed mindre investeringer i bl.a. løsninger som kommer fellesskapet til gode, fare for utflytting av arbeidsplasser, dårligere konkurranseforhold mot utenlandske aktører og vanskeligere å få tak i kompetent arbeidskraft. Statsbudsjettet for 2023 inneholdt dessverre i sum for mange elementer som trakk i negativ retning.

IKT-Norge håper imidlertid at statsbudsjettet for 2024 blir et statsbudsjett for det taktskiftet av digitaliseringen av Norge som regjeringen selv har lovet.

Det kan etter vårt syn skje uten at det nødvendigvis er behov for store økte bevilgninger, snarere bedre prioritering av knappe ressurser.

Norge har imidlertid store dokumenterte behov knyttet til digital kompetanse, digital infrastruktur og digital sikkerhet. Dette er områder hvor regjeringen selv har skapt store forventninger om økt satsing, men hvor leveransen så langt ikke har stått i stil til løftene.

Store ambisjoner knyttet til industriprosjekter som batteri, havvind, hydrogen mv er helt avhengig av digitale løsninger, sensortechnologi og kunstig intelligens.

Våre innspill handler derfor i stor grad om at regjeringen oppfyller og konkretiserer egne løfter og ambisjoner.

De fire viktigste områdene er:

1. Avvikle den midlertidige og “situasjonstilpassede” ordningen med økt arbeidsgiveravgift på inntekter over 750.000 kroner.
2. Økte bevilgninger til digital infrastruktur; bredbånd og mobildekning langs riksveier og jernbane, konkretisering av regjeringens egne mål og plan for oppfølging av disse.
3. Flere studieplasser og øvrige kompetansehevende tiltak innen IKT.
4. Styret og mer koordinert innsats mot cyberangrep.

I tillegg foreslår vi enkelte andre grep både innenfor skatte- og avgiftssystemet og på statsbudsjettets utgiftsside som bidrar til økt digitalisering og et mer bærekraftig Norge.

Når det gjelder inndekning for økte utgifter og redusert skatt og avgift viser vi til vårt forslag til [“alternativt budsjett”](#) for 2023.

AVVIKLE DEN MIDLERTIDIGE ORDNINGEN MED ØKT ARBEIDSGIVERAVGIFT

Den “situasjonsbestemte” og midlertidig økte arbeidsgiveravgiften med 5 prosent på inntekter over 750.000 kroner for 2023 er etter IKT-Norges syn særdeles uklok, og bør avvikles snarest mulig.

For det første undergraver det en av Norges store relative konkurransefortrinn. Tilgang på høykompetent arbeidskraft til en relativt sett lav kostnad. Denne kostnaden har nå økt betydelig.

For det andre er det en merbelastning som rammer de arbeidsplassene og den kompetansen som regjeringen er helt avhengig av for å få gjennomført det grønne industriløftet.

For det tredje er tiltaket ikke “situasjonstilpasset” i lys av det bildet vi når ser. De fleste [prognoser](#) tilsier at framtidsutsiktene er langt fra lyse og den økte avgiften vil bli en merbelastning for arbeidsgiverne i en svært usikker tid. Resultatet er nedbemanning og oppsigelser, og reduserte skatteinntekter for statskassen. Dette ser vi allerede. I en rekke bedrifter, spesielt innenfor teknologisektoren, varsles nå nedbemanning og oppsigelser. Den økte arbeidsgiveravgiften vil dessverre akselerere en slik utvikling. Senest i forbindelse med den varslede nedbemanningen i [Telia Norge](#) var økt arbeidsgiveravgift en av årsakene som ble oppgitt.

For det fjerde vil økt arbeidsgiveravgift til økte priser og dermed press på renten. Regjeringen skrev selv rett ut i omtalen av forslaget at man antar at “avgiftsøkning tas ut gjennom økte priser” (side 101, Prp. 1 LS Skatter, avgifter og toll 2023).

For det femte vil denne økte arbeidsgiveravgiften medføre en sterk økning i administrative kostnader for næringslivet som regjeringen ikke har noen oversikt over. Over 375.000 bedrifter er omfattet av økningen. Regjeringen skriver at man “antar at endringen vil medføre økte administrative kostnader hos arbeidsgiver ... og at det kan være krevende å få på plass alle nødvendige systemer for å håndtere dette før årsskiftet”. Dette

underbygges ytterligere ved at den varslede veilederen DFØ skal utarbeid for hvordan økt arbeidsgiveravgift kan viderefaktureres av konsulentselskaper og andre som har avtaler med det offentlige, fortsatt ikke er klar med begrunnelse at det er mange “uavklarte faktorer” og “komplisert”.

Dette står også i kontrast til regjeringens lovnader i regjeringsplattformen om at regjeringen vil “*reducere næringslivets kostnader knyttet til pålagte regler og utfylling av offentlige skjemaer med 11 milliarder kroner innen 2025. Ved nye reguleringer skal det som hovedregel vurderes om små selskaper kan få spesielle tilpasninger eller unntak.*”

For det sjette gjelder ordningen bare for privat sektor. Offentlig sektor får kompensert sine merutgifter over statsbudsjettet. Det gir offentlig sektor en stor konkurransefordel i kampen om ettertraktet, høykompetent arbeidskraft.

For det sjuende virker ikke økt arbeidsgiveravgift omfordelende slik regjeringen selv hevder. Dette bekreftes av LOs sjefsøkonom Roger Bjørnstad som på [NRKs “Politisk kvarter” 19. oktober](#) i fjor også sa at økt arbeidsgiveravgift vil direkte påvirke grunnlaget for lønnsforhandlingene og spise opp muligheten for lønnsvekst for bl.a. lavtlønte, gitt at ordningen ikke avvikles etter 2023.

Konkret ber IKT-Norge regjeringen om:

- 1. Avvikle den økte arbeidsgiveravgiften med fem prosentpoeng på inntekter over 750.000 kroner snarest mulig, og senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2024.**

FULL BREDBÅNDS- OG MOBILDEKNING OG SIKKER DIGITAL INFRASTRUKTUR

Regjeringen og regjeringspartiene lovet i fjor vår både [en forsering](#) i utbygging av høyhastighetsbredbånd i hele landet og et forsterket mål. Skal regjeringens egne mål nås, er det behov for et sted mellom 1,5 og 10 mrd. kroner i offentlig finansiering fram mot 2025, avhengig av hvilket mål regjeringen faktisk har. Full gigabit-dekning i hele landet (bredbåndsaksess til alle norske husstander og virksomheter) vil måtte medføre en offentlig medfinansiering på nær 10 milliarder mrd. kroner, ref. en oppdatert [analyse](#) utført av Analysys Mason på oppdrag for KDD (per november 2022).

I veikart for grønt industriløft gjentas lovnadene om at alle virksomheter skal ha tilgang til høyhastighets bredbånd innen 2025.

Skal disse løftene oppnås er det behov for en betydelig økning i tilskudd til bredbåndsutbygging (post 541.60) i både 2024 og 2025. Hvilke beløp som er nødvendige er noe avhengig av mål og målbilde. Det er imidlertid verd å påpeke at mens bevilgningene over statsbudsjettet i Norge i 2023 er 362 mill. kroner, er tilsvarende beløp i vårt naboland Sverige 1,3 mrd. kroner, og hvor den nye regjeringen økte bevilgningene med [600 mill. kr. i sitt budsjettforslag](#), og samtidig varslet en tilsvarende økning i 2024 og 2025.

IKT-Norge ber videre om at regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2024 fastslår hva som faktisk er regjeringens mål knyttet til hastighets og utbyggingsgrad i 2025 og en plan for hvordan dette skal nås.

Vi viser videre til at regjeringen har lovet «[en kraftig forbedring av mobildekningen i hele landet, og sikre mobildekning langs hovedfartsårene både på land og til sjøs](#)». De samlede kostnadene (statlig bidrag) for dette er opp mot 5 mrd. kroner (jfr. utredningen [mobildekning langs riksveier](#), KDD mai 2022 og [Jernbaneverkets](#) kostnadsestimat for god mobildekning i innen 2027.) I tillegg må Norge ha en robust digital infrastruktur som både takler klimautfordringer, nye sikkerhetsutfordringer og økt digitalisering, jfr. Nkom-rapporten [Robuste transmisjonsnett for Norge mot 2030](#). Også dette krever betydelige investeringer finansiert helt eller delvis av det offentlige.

I den sammenheng vil vi påpeke at regjeringen fortsatt ikke har fulgt opp Stortingets enstemmige [vedtak](#) fra behandlingen av Innst. 511 S (2020–2021) Vår felles digitale grunnmur: Mobil-, bredbånds- og internettjenester.

Dette gjelder følgende vedtak:

Vedtak 1064: Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en plan for hvordan man på egnet vis kan nå målet om 100 pst. internettdekning i hele Norge i løpet av 2025 med minst 100 megabit i sekundet gjennom en sammensetning av fiber- og mobilteknologi.

Vedtak 1065: Stortinget ber regjeringen innføre krav om full mobil- og internettdekning i alle nye riksvegprosjekter.

Vedtak 1066: Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for utbygging av mobil- og internettdekning langs eksisterende riksveier, som spesifiserer dekningshull og kostnadene for utbedring av disse, og innarbeide dette i revidert nasjonalbudsjett for 2022.

Vi viser forøvrig til vårt initiativ om en langtidsplan for den digitale infrastrukturen, som etter IKT-Norges syn vil være et effektivt verktøy for bedre planlegging, drift og utbygging av den digitale infrastrukturen i Norge.

Konkret ber IKT-Norge regjeringen om:

- 1. Øke bevilgningene til bredbåndsutbygging med et beløp tilstrekkelig til å nå regjeringens egne mål for utbygging i 2025.**
- 2. Følge opp Stortingets vedtak 1064, 1065 og 1066 fra behandlingen av Innst. 511 S (2020–2021) Vår felles digitale grunnmur.**
- 3. Klargjøre og definere regjeringens målsetting med regjeringsplattformens lovnader om å “gjøre tilgangen til høykapasitets internett til en rettighet på lik linje med strøm og sikre at alle husstander der det bor fastboende skal ha tilgang til høyhastighetsbredbånd innen 2025” og legge fram en forpliktende plan for å nå dette (jfr. vedtak 1064 gjengitt over).**

KOMPETANSEBEHOVET VOKSER

Norge mangler arbeidskraft med IKT-kompetanse, både generell IKT-kompetanse, kompetanse innen IKT-sikkerhet og innen kunstig intelligens. Rapporten «[Norges behov for IKT-kompetanse i dag og framover nå og fram mot 2030](#)» viser at det er mer enn 3.000 ubesatte IKT-stillinger, at nesten halvparten av norske foretak har problemer med å få fatt i IKT-spesialister og at det er behov for 40.000 flere sysselsatte med IKT-utdanning i 2030. [NHOs kompetansebarometer for 2021](#) viser at nesten halvparten av bedriftene har et udekket behov for IKT-kompetanse.

Det er et skrikende behov for å utdanne flere innen digitalisering. Spesielt knyttet til digital sikkerhet. Veldig mange av regjeringens svært ambisiøse målsetninger i veikartet for grønt industriløft er også avhengig av digital kompetanse som det i dag er stor mangel på.

Vi ber derfor regjeringen legge til rette for flere studieplasser ved universitets- og høyskolene og fagskolene, både ved å gi tilskudd til nye plasser og gjennom å sørge for å omprioritere eksisterende plasser. Regjeringen har i regjeringsplattformen selv lovet å trappe opp tallet på nye studieplasser innen områder med særlig stort kompetansebehov, bl.a. IKT.

Vi vil også peke på arbeidet med en digital kompetanseplattform for livslang læring som er ferdig [utredet](#) av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og økt satsing på fleksible og nettbaserte studier som relevante virkemidler for å tette kompetansegapet.

Konkret ber IKT-Norge regjeringen om:

- 1. Minimum 1.000 nye IKT studieplasser (herunder studieplasser innrettet mot cyber-sikkerhet og kunstig intelligens) fra høsten 2024.**
- 2. Sikre at utdanningsinstitusjonene prioriterer flere studieplasser innen IKT innenfor rammene av den samlede tildelingen i 2024.**
- 3. Følge opp forslaget om en digital kompetanseplattform for livslang læring, om nødvendig med bevilgninger.**

ØKT SATSING PÅ CYBERSIKKERHET

Advarslene fra de hemmelige tjenestene i Norge har vært svært tydelige de siste to årene: Kina og Russland planlegger, og gjennomfører, hybride operasjoner mot Norge med hensikt å skade Norges omdømme, økonomiske interesser og med hensikt å undergrave norske myndigheters autoritet og evne til å håndtere krisesituasjoner. I tillegg er intensjonen å kunne gjennomføre angrep som skader kritisk norsk infrastruktur. Russlands invasjon av Ukraina har aktualisert denne problemstillingen ytterligere. I en situasjon der norske råvarer som olje og gass erstatter tilsvarende russiske, er det dessverre nærliggende å frykte angrep på norsk infrastruktur og norske institusjoner. Vi vet også at 16 % av de observerte russiske cyberangrep under krigen i Ukraina har vært [rettet mot Norge og Norden](#).

IKT-Norge er bekymret for Norges evne til å stå mot slike angrep, bl.a. begrunnet med at cybersikkerhet ikke er prioritert høyt nok de siste årene og at det både utdannes og rekrutteres for få med spisskompetanse knyttet til cybersikkerhet. Dette gjenspeiles også i Riksrevisjonens seneste undersøkelse av myndighetens samordning av arbeidet med digital sikkerhet i sivil sektor. [Undersøkelsen](#) konkluderer bl.a. med at Justis- og beredskapsdepartementet ikke ivaretar ansvaret for digital sikkerhet i sivil sektor godt nok, noe som igjen kan få alvorlige konsekvenser for kritiske samfunnsfunksjoner og nasjonale sikkerhetsinteresser.

IKT-Norge er særlig bekymret for den digitale sikkerheten i kommunene. Bare ca. 60 prosent av norske kommuner mener at de har sikret sine egne data godt nok. Rapporten «[IT i praksis](#)» (Rambøll 2022) viser at kun 38 prosent av kommunene mener at de selv har tilstrekkelig kompetanse på informasjonssikkerhet.

En undersøkelse fra [YouGov](#) viser at et stort flertall av innbyggerne ikke har tillit til at kommunene har nok kunnskap til å ivareta personlige data på en trygg måte eller har tillit til at kommunen prioriterer IT-sikkerhet i tilstrekkelig grad. Bare 26 prosent har tillit til at kommunene har ressurs nok til å stå imot potensielle hackerangrep.

Dessuten er datainnbrudd i kommunesektoren potensielt svært dyrt. Datainnbruddet i Østre Toten kommune januar 2021 har kostet kommunen minst [32 millioner kroner](#), i tillegg til [bot fra Datatilsynet](#) på 4 millioner kroner. Av dette har igjen staten kompensert Østre Toten med [16 millioner kroner](#).

Vi etterlyser derfor resultater av de 50 millioner kroner som ble bevilget til økt sikkerhet i kommunesektoren i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 78 S (2021-2022) "Ukraina-pakken" i fjor vår og ber regjeringen øke bevilgningene med minst tilsvarende beløp i statsbudsjettet for 2024.

Vi viser for øvrig til vårt [innspill til næringsministeren](#) om et økt samarbeid mellom næringslivet og myndighetene knyttet til cybersikkerhet spesielt i de minste bedriftene og våre forslag til konkrete tiltak.

I tillegg vil vi påpeke at det er behov for å styrke forsvarets og politiets (NC3) innsats mot cyberangrep ytterligere.

Konkret ber IKT-Norge regjeringen om:

- 1. Måltrettede tiltak for å styrke den digitale sikkerheten i kommunesektoren i størrelsesorden 50-100 mill. kroner**
- 2. Styrke nasjonalt cyberkriminalitetssenter (NC3) med 50 mill. kroner**
- 3. Opprette et nasjonalt beredskapslager for sentrale IKT-komponenter**
- 4. Sørge for fortgang i arbeidet med å etablere en felles informasjonsportal etter [dansk modell](#).**
- 5. Vurdere å opprette et eget bransjeprogram knyttet til datasikkerhet i små bedrifter.**

ØVRIGE TILTAK

I tillegg til forslagene over vil IKT-Norge peke på en del forslag som vil bidra til både grønn omstilling og økt digitaliseringstakt.

Medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter må styrkes og endres.

[Medfinansieringsordningen](#) har bidratt til økt gjennomføring av samfunnsøkonomisk lønnsomme digitaliseringstiltak og økt digitaliseringstempo. I følge regjeringen selv har prosjektene som har fått støtte i perioden 2016–2022 medført samlede netto gevinster i offentlig sektor på over 1,2 mrd. kroner per år.

Regjeringen har dessverre to år på rad valgt å redusere rammene for ordningen med samlet nesten 30 prosent. I tillegg har krav til gevinstrealisering (innsparing) på minimum 50 prosent for å få tilskudd fra ordningen, gjort at en rekke gode prosjekter ikke lenger er kvalifisert.

KDD har mottatt en [evaluering](#) av ordningen der det foreslås tre endringer: 1) dele opp store og små prosjekter i to ulike ordninger, 2) fjerne krav til gevinstrealisering og budsjettkutt og 3) tildeling bør i større grad understøtte smidig utvikling og innovasjon. I tillegg har [SKATE](#) i [brev](#) til kommunaldepartementet foreslått at ordningen også må utvides til å gjelde kommunal sektor og at Skate bør involveres i utformingen av nye retningslinjer for ordningen. IKT-Norge støtter disse endringene og mener i tillegg at bevilgningene må økes til minimum 2021-nivå.

Finansieringen av digitale fellesløsninger må være tilstrekkelig

I det samme [brevet](#) fra SKATE uttrykkes det en sterk bekymring for manglende finansiering av de digitale fellesløsningene. Digidir opplyser bl.a. at de tildelte budsjetttrammer ikke er tilstrekkelige for modernisering av infrastrukturen. Når Digidir og andre forvaltere av fellesløsninger ikke har tilstrekkelige budsjetttrammer til å forvalte og videreutvikle fellesløsninger slik offentlig sektor har behov for, vil det redusere måloppnåelsen i både regjeringens og KS sin digitaliseringsstrategi. Samtidig vil kostnadene, risiko for nedetid i tjenester og manglende måloppnåelse øke hos hver enkelt virksomhet som bruker fellesløsningene. Finansieringen må derfor økes og være minimum på nivå med bevilgningene i 2022 inkludert [regjeringens ekstrabevilgning på 8,3 mill. kroner](#) i forbindelse med nysalderingen av 2022-budsjettet.

Digitale læremidler og digital infrastruktur i skolen

IKT-Norge ber regjeringen om å gjeninnføre [den teknologiske skolesekken](#). Det er en ordning som både har bidratt til satsing på programmering i skolen, bl.a. har 100.000 elever på mellomtrinnet og lærerne deres for kompetanseheving i programmering i perioden 2018–2021. Det er også bevilget 20 mill. kroner til innkjøp av utstyr til bruk av programmering i undervisning. 58 ulike skoleeiere fikk tilskudd til dette i 2021.

I tillegg inneholder ordningen en tilskuddsordning til digitale læremidler i forbindelse med fagfornyelsen. Ordning har stimulert kommuner og fylkeskommuner til innkjøp av digitale læremidler, i det alt vesentlige produsert av norske forlag og edTech-selskap. 228 kommuner og fylkeskommuner fikk utbetalt til sammen 50 millioner kroner i tilskudd fra ordningen i 2021. Konsekvensene av avvikling som blir gjennomført i 2023 vil føre til at skoler i større grad tar i bruk gratisløsninger fra internasjonale aktører som både medfører utfordringer for universell utforming, personvern og målrettet reklame mot barn. I tillegg svekkes konkurransekraften for norske lokale leverandører.

Stimulere de beste prosjektene innen kunstig intelligens

Verden er helt avhengig av at vi lykkes med utvikling og implementering av kunstig intelligens for å løse de store oppgavene vi står overfor. Klima-, energi-, cyberkrim- eller matkrisen kan ikke løses uten utvikling og bruk av kunstig intelligens. Videreføring av demokrati og tradisjonelle vestlige verdier er også truet om vi ikke lykkes i kappløpet innen kunstig intelligens mot autoritære stater og allianser. Teknologi er den viktigste driver for økonomisk, militær og geopolitisk makt, og kunstig intelligens/AI er det viktigste enkeltelementet for å lykkes.

I regjeringsplattformen skriver regjeringen at *«politikken må gi næringslivet insentiver til å utforske og ta i bruk ny teknologi, særlig innen lav- og nullutslippsløsninger, kunstig intelligens, stordata, autonome systemer og tingenes internett».*

Mye av det samme gjentas i regjeringens veikart for grønt industriløft: *«Om bedriftene lykkes med å anvende stadig større datamengder effektivt, kan dette bidra til å øke lønnsomheten og kvaliteten i produksjonen, og til at det utvikles mer sirkulære og klimavennlige løsninger. Datadrevet innovasjon og bruk av mulighetene som ligger i tingenes internett, kunstig intelligens og bruk av andre teknologier, kan danne grunnlaget for avansert industriell produksjon hvor skreddersøm kan tilbys til lave priser og med høy kvalitet. Slike Industri 4.0 strategier kan bidra til produktivitetsvekst og konkurransemessige fordeler for bedrifter og næringer.»*

Klima- og miljøministeren har nylig [understreket](#) at kunstig intelligens blir helt avgjørende for regjeringens ambisjoner når det gjelder sirkulærøkonomi.

Dette er IKT-Norge helt enig i, men det vil ikke skje av seg selv. IKT-Norge foreslår derfor - og innenfor rammene av det grønne industriløftet - at det etableres en «AI-plattform» etter modell og omfang av [«Grønn plattform»](#) hvor det i en periode på tre år settes av midler over statsbudsjettet til en konkret satsing på kunstig intelligens og hvor de beste prosjektene som bidrar til at det grønne industriløftet kan realiseres, støttes.

Styrke satsingen på eksport av norske digitale løsninger og tjenester

I 2020 eksporterte IKT-næringen varer og tjenester for 37 milliarder kroner, ifølge Menons rapport [«Eksportmeldingen 2021»](#). Til sammenligning eksporterte Sverige dataspill alene for nesten 60 milliarder kroner. Det skyldes en villet politikk og strategi fra svenske myndigheter..

IKT-næringen må være en prioritert næring i regjeringens nye eksportstrategi. Målet må være at økningen i eksport av varer og tjenester fra det norske digitale næringslivet minst skal doubles fram mot 2030. For å få til det bør det bl.a. etableres egne program/ordninger under Innovasjon Norge og Eksfin målrettet mot IKT-næringen.

Den digitale helsesektoren – Helseteknologiordningen

Regjeringen har varslet en ny finansieringsordning for kommunene til støtte av moderne journalsystemer. Leverandørene jobber nå med ulike løsninger og alternativer for kommunene som både vil ivareta samhandling og en sunn konkurranse.

Etter IKT-Norges syn må de nye løsningene kunne hjelpe kommunene med å gjøre investeringer i ny helseteknologi, slik at de kan innføre nye tjenester og frikjøpe

helsepersonell og andre som kan være med på innføringen og endre arbeidsprosesser og rutiner. Det må stimuleres i den siste fasen, hvor tjenesten faktisk endres på bakgrunn av innføring av ny teknologi. IKT-Norges danske søsterorganisasjon IT-Branchen har nylig [kartlagt](#) at riktig bruk av eksisterende helseteknologi kan frigjøre 2.000 stillinger bare i hjemmesykepleien. Potensialet er etter vårt syn like stort i Norge.

Hjemmemarkedet må stimuleres gjennom utvikling av testfasiliteter, innovative anskaffelser, og risikoavlastning for kommunenes kostnader forbundet med å få løsningene over i drift. Ordningen bør legge gevinstmål til grunn. I tillegg mener vi at ordningen bør stimulere gevinstrealisering med at en prosentandel holdes tilbake til prosjektene som får støtte faktisk er i drift. Med over 300 kommuner og gitt de summene som er brukt på bl.a. AKSON og Felles Kommunal Journal i tidligere budsjetter, mener vi ordningen må ha en årlig ramme på minimum 300 millioner.

Konkret ber IKT-Norge regjeringen om:

- 1. Endre medfinansieringsordningen i tråd med anbefalingene i evalueringsrapporten og utvide ordningen til også å gjelde kommunesektoren.**
- 2. Øke rammene, og tilsagnsfullmakten, for medfinansieringsordningen til minimum 2021-nivå.**
- 3. Sikre at finansieringen av digitale fellesløsninger under DigDir er på et forsvarlig nivå, minimum tilsvarende summen for 2022 etter nysalderingen.**
- 4. Gjeninnføre tilskuddsordningen “den teknologiske skolesekken” med en årlig ramme på 50-100 mill. kroner**
- 5. Etablere en AI-plattform der de beste AI-prosjektene kan få støtte etter modell av “Grønn plattform”. Det bør i første omgang etableres et treårig prøveprogram med en totalramme på 450 mill. kroner (150 mill. kroner årlig).**
- 6. Opprette et eget program under Innovasjon Norge/Eksfin for å stimulere eksport av digitale varer og tjenester.**
- 7. Etablere en ny finansieringsordning for helseteknologi og moderne journalsystemer med en årlig ramme på 300 mill. kr.**

SKATTEENDRINGER SOM BIDRAR TIL ØKT DIGITALISERING OG REDUSERER KOMPETANSEGAPET

IKT-Norge mener at skattesystemet skal brukes til å stimulere det vi vil ha mer av herunder økt digitalisering, økt kompetanse, arbeidsplasser og at det skal lønne seg å arbeide og ikke lønne seg å forurense. Vi tillater oss derfor å foreslå følgende målrettede skatte- og avgiftsforslag.

Gjeninnføre redusert sats i el-avgift for “vanlige” datasenter

IKT-Norge har forståelse for at regjeringen og Stortinget - i en tid med knapphet på elektrisk kraft - ikke ønsker å subsidiere utvinning/mining av kryptovaluta gjennom skatte- og avgiftssystemet. Vi mener likevel det er gode argumenter for å gjeninnføre redusert sats i el-avgiften for datasenter som ikke kan omtales som “kryptovalutadatasenter”.

Begrunnelsen om at det ikke er avgiftsteknisk mulig å avgrense redusert sats til “vanlige datasenter” er ikke riktig. Regjeringen har nylig hatt på høring forslag til ny regulering av datasenter gjennom ekomforskriften, der datasenter bl.a. blir pålagt nytt rapporteringsregime, og det vil være en smal sak å skille “vanlige” samfunnsnyttige datasenter fra “kryptovalutadatasenter”. Vi viser også til at regjeringen arbeider med en [revidert datasenterstrategi](#) hvor det understrekes at *“Mange datasenter leverer viktige tenester til norske innbyggjarar og verksemder og er ein viktig del av den digitale infrastrukturen. Norsk næringsliv har og vore tydeleg på viktigheita av datalagringskapasitet for både å sikre eksisterande verksemder – men og bidra til framveksten av nye løysingar.”*

Fjerne den skattepliktige fordelene av telefon og bredbånd betalt av arbeidsgiver

Dagens regler er laget for en annen tid og et annet arbeidsmønster. I en tid med en sterk økning av bruk av hjemmekontor er det urimelig at arbeidstakere skal skattlegges for om lag 4 500 kroner (4 392 kroner i 2022) for en fordel som i liten grad kan hevdes å være en fordel. Snarere fremstår det som en ekstra belastning for mange. I tillegg bør skattereglene knyttet til hjemmekontor generelt gjennomgås og forenkles. I 2024 bør grensen reduseres til 2 500 kroner for så å avvikles helt i 2025.

Gjeninnføre og forbedre ordningen med skatteincentiver for medeierskap

IKT-Norge beklager at regjeringen avvirket ordningen med skatteincentiver for medeierskap i statsbudsjettet for 2022, selv om denne ikke var optimalt utformet. Medeierskap virker positivt på innovasjon og omstilling, reduserer ulikhet og øker samtidig produktivitet og lønnsomhet i bedriftene. IKT-Norge viser til rapporten «[Skatteincentiver for medeierskap](#)» utført av KPMG på vegne av Finansforbundet og Abelias, hvor det er flere modeller for hvordan en slik ordning kan utformes.

Utvide opsjonsskatteordningen til også å gjelde Fintech-selskaper.

IKT-Norge har forståelse for at den nye opsjonsskatteordningen bør ha enkelte avgrensninger, men mener at dagens avgrensninger er for generelle og utelukker en rekke selskaper som naturlig bør omfattes av ordningen og ordningens intensjoner. Dagens avgrensninger, når det f.eks. gjelder Fintech-selskaper, er et hinder for digital omstilling, svakt begrunnet og bør enkelt kunne endres. Provenyeffekten av dette vil trolig være helt marginal, spesielt i 2024. Bestemmelsen om at fintechselskaper ikke er omfattet av opsjonsskatteordningen er regulert i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

Gjennomgå og forbedre skattereglene for etter- og videreutdanning for ansatte

IKT-Norge mener at det er behov for å gjennomgå skattereglene for etter- og videreutdanning for ansatte for å sikre økt kompetanse i norske bedrifter. Spesielt innen teknologiutvikling og digitalisering skjer utviklingen så raskt at dagens regelverk framstår som utdatert. Fradragsretten for kostnader til utdanning bør derfor utvides til også å gjelde for videreutdanning og omstilling, ikke kun for å «vedlikeholde oppnådd grad/kompetanse» slik dagens regelverk er utformet.

Gunstigere skatteregler for (enkelte) utenlandske arbeidstakere

Det er sterk internasjonal konkurranse om kompetent arbeidskraft. Mange norske bedrifter er helt avhengig av utenlandsk arbeidskraft, enten midlertidig eller på mer

permanent basis. Dette gjelder spesielt innen teknologiutvikling og digitalisering, som igjen er helt avgjørende for grønn omstilling og vekst. IKT-Norge foreslår derfor at det innføres særregler i skattelovgivningen for arbeidstakere innen disse sektorene. Standardfradraget for utenlandske midlertidige ansatte innen teknologi og digitalisering gjeninnføres og settes til 20 prosent av samme beregningsgrunnlag som minsteinntekt og kildeskatten settes til 20 (helst) eller 22 prosent (lik den generelle skattesatsen, mot 25 prosent i dag) uten øvre grense i inntekt og med maksimal varighet på inntil 730 dager innenfor en periode på 3 år.

Fradrag for driftsmidler knyttet til teknologi og digitalisering

Utviklingen innen teknologi og digitalisering skjer raskt. Driftsmidler må oppdateres jevnlig eller blir raskt utdatert. Dagens avskrivningsregler er ikke tilpasset dette, og mange investeringer avskrives lenge etter at de er tatt ut av bruk. Ideelt sett mener IKT-Norge at det bør innføres direkte fradrag for kostnader knyttet til driftsmidler innenfor teknologi og digitalisering, sekundært at det opprettes en egen saldogruppe med avskrivningssats på 30 prosent. IKT-Norge er innforstått med at det vil være enkelte avgrensingsutfordringer knyttet til definisjonen “teknologi og digitalisering” og ber Finansdepartementet vurdere eller utrede dette nærmere.

Avgiftsendringer som stimulerer sirkulærøkonomi

I regjeringsplattformen er det varslet at “regjeringen vil vurdere en avgift på fossil plast”. Dette arbeidet bør etter IKT-Norges syn prioriteres. Samtidig bør det vurderes avgift på tekstiler i tråd med Skatteutvalgets [anbefaling](#). Økte avgifter på disse områdene kan gi økonomisk rom for å vurdere om momssystemet kan brukes for å stimulere til sirkulærøkonomi, i første omgang knyttet til elektronikk ved at det enten innføres redusert moms eller momsfritak knyttet til reparasjon og omsetning av brukt elektronikk. Også dette er omtalt i Skatteutvalgets rapport som et mulig tiltak for å stimulere sirkulærøkonomien. Vi viser for øvrig til at både klima- og miljøministeren og næringsministeren åpnet for å bruke skatte- og avgiftssystemet aktivt for å stimulere sirkulærøkonomi i det nylig avholdte [“stormøte om sirkulærøkonomi.”](#)

Konkret ber IKT-Norge regjeringen om:

- 1. Gjeninnføre redusert sats i el-avgiften for “vanlige” datasenter fra 1.1. 2024.**
- 2. Redusere det maksimale beløpet for skattepliktig fordel av telefon og bredbånd betalt av arbeidsgiver til 2 500 kroner i 2024 og avvikle ordningen helt i 2025.**
- 3. Gjeninnføre en ordning med skatteincentiv for medeierskap i selskapet hvor arbeidstaker er ansatt.**
- 4. Endre forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. Mars 1999 nr. 14, §15-14-12, slik at også fintech-selskaper omfattes av opsjonsskatteordningen.**
- 5. Utvide fradragretten for kostnader til utdanning til også å gjelde for videreutdanning og omstilling.**
- 6. Gjeninnføre standardfradrag for utenlandske midlertidig ansatte innen teknologi og digitalisering.**
- 7. Redusere kildeskatten for utenlandske arbeidstakere, fjerne øvre grense i inntekt og utvide maksimal varighet for ordningen.**

- 8. Utrede en ordning som gir mulighet til direkte fradragføring for kostnader knyttet til driftsmidler innen teknologi og digitalisering.**
- 9. Vurdere avgiftsendringer som stimulerer sirkulærøkonomi i tråd med anbefalingene fra Skattevalget (NOU 2022:20), herunder innføring av avgift på fossil plast og tekstiler, samt redusert mva. eller fritak for mva. knyttet til reparasjon og omsetning av brukt produkter, i første omgang elektronikk.**

Vi benytter til slutt anledningen til å ønske regjeringen lykke til med arbeidet med statsbudsjettet for 2024. Det er et svært krevende og viktig arbeid regjeringen nå er i gang med, i usikre og urolige tider. Desto viktigere er det at tiltak som bidrar til langsiktige omstilling og resultater prioriteres.

Med vennlig hilsen

Geir Olsen
Direktør for næringspolitikk og kommunikasjon
E-post: geir@ikt-norge.no